T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 60
KARAR NO : 2014 / 156
KARAR TR : 3.3.2014

ÖZET: Organize Sanayi Bölgesinde faaliyet gösteren davacı şirkete ait taşınmazın, önerilen alan sınırları içerisinden çıkarılmasına ilişkin OSB MüteşebbisHeyet Başkanlığı kararının iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : G. Profil İnşaat Taahhüt ve İnşaat Malzemeleri Nakliye Tekstil Gıda Akaryakıt Turizm San. Tic. Ltd. Şti.
Vekili : Av. Z.Ş.
Davalı : Muratlı Islah Organize Sanayi Bölgesi Bölge Müdürlüğü
Vekili : Av. E.T.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davalı Muratlı Islah Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü Yönetim Kurulu Başkanlığı'nın, 31/12/2012 tarih ve 23 sayılı, davacı Şirkete ait Muratlı ilçesi Aşağısevindikli köyü, F19d01c4a pafta, 2439 parsel sayılı taşınmazın önerilen alan sınırları içerisinden çıkarılması konulu kararı ile bu kararın onayına ilişkin Muratlı Islah Organize Sanayi Bölgesi Müteşebbis Heyet Başkanlığı'nın 31/12/2012 tarihli 13 sayılı kararının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı Muratlı Islah Organize Sanayi Bölgesi Bölge Müdürlüğü vekili süresi içinde verdiği cevap dilekçesinde davanın idari yargının görev alanına girdiğini öne sürerek görev itirazında bulunmuştur.

Tekirdağ İdare Mahkemesi: 19.07.2013 gün ve E:2013/577 sayı ile özetle; "…Dava dosyasının incelenmesinden; 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu ve uygulama yönetmeliği uyarınca, Bakanlık tarafından sınırları kesinleştirilen Muratlı Islah Organize Sanayi Bölgesinin sınırlarında değişikliğe yol açar mahiyetteki dava konusu işlemlerin, davalı idarenin kamu hukukundan kaynaklanan bir takım görevlerin yerine getirilmesi amacıyla, tamamen idari usul ve esaslar çerçevesinde tesis edildiği anlaşıldığından, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde idare mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.'' demek suretiyle davalı vekilinin görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı vekili tarafından süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine, dilekçe dava dosyasının onaylı örneği ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı: "…4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nun 3/b maddesine göre Organize Sanayi Bölgeleri "..Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak, çarpık sanayileşme ve çevre sorunlarını önlemek, kentleşmeyi yönlendirmek, kaynakları rasyonel kullanmak, bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmak, sanayi türlerinin belirli bir plan dahilinde yerleştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla; sınırları tasdik edilmiş arazi parçalarının imar planlarındaki oranlar dahilinde gerekli idari, sosyal ve teknik altyapı alanları ile küçük imalat ve tamirat, ticaret, eğitim ve sağlık alanları, teknoloji geliştirme bölgeleri ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dahilinde sanayi için tahsis edilmesiyle oluşturulan ve bu Kanun hükümlerine göre işletilen mal ve hizmet üretim

bölgelerini, " ifade etmektedir. 4562 sayılı Yasanın 5/1 maddesinin ”OSB, müteşebbis heyetin başvurusu üzerine Bakanlıkça verilen kamu yaran kararı ve sınırları belirlenmiş yetki çerçevesinde kamulaştırma işlemleri yapabilen veya yaptırabilen bir özel hukuk tüzel kişiliğidir” şeklindeki tanımı karşısında, OSB Yönetimlerinin özel hukuk tüzel kişiliği olduğu tartışmasızdır, aynı yasanın 25/5 md.ne göre de OSB'lerin organları ile ilgili olarak Türk Ticaret Kanununun anonim şirketlerin organları ile ilgili hükümleri kıyasen uygulanacağı hükmü bulunmaktadır. Davaya konu olan ve iptali istenen karar ise, özel hukuk tüzel kişisi sıfatı taşıdığı açık olan OSB Yönetim Kurulu tarafından ilgili yönetmelik hükümlerinin uygulanması kapsamında alınan bir karar olup, Organize Sanayi Bölgesinin işletme faaliyeti kapsamında değerlendirilmesi gereken bir karardır.

Hukuk uygulamasında “Tüzel kişiler, belli bir amacı gerçekleştirmek üzere bağımsız bir varlık şeklinde örgütlenmiş, haklara ve borçlara sahip olabilen kişi ve mal topluluklarıdır. Tüzel kişiler, “özel hukuk tüzel kişileri” ve “kamu hukuku tüzel kişileri” olmak üzere ikiye ayrılır. “Özel hukuk tüzel kişileri, özel hukuka tâbi olan tüzel Dernekler, vakıflar, şirketler böyledir." (Kemal Gözler, "5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve 6085 Sayılı Yeni Sayıştay Kanununda Kullanılan “Genel Yönetim”, “Merkezî Yönetim”, “Kamu İdareleri” Terimleri Hakkında Bir Eleştiri' AUHFD, 60 (4) 2011: 838-839) Özel Hukuk Tüzel kişiliklerinin kamusal amaçla ve kanunla kurulmuş olmaları, onların faaliyetlerinin kamu hukuku kurallarına göre yürüttükleri ve tek taraflı kamu gücü kullanarak ortaya koydukları idari eylem ve işlemlerden sayılmasını gerektirmemektedir. Nitekim Yasa koyucuda, bu konudaki iradesini, yukarıda açıklanan yasa hükümleri ile bu kurumların faaliyetlerinin ticari alanda özel hukuk hükümlerine göre yürüttüklerini ve şirketler/ demekler hukuki statüsüne tabi olduklarını belirterek ortaya koymuş bulunmaktadır. Nitekim Yargıtay, 11, 4, 7 ve 13. Hukuk Dairelerinde OSB Yönetim Kurulu kararlarından kaynaklanan davaları adli yargı görev alanında sayarak görmeye devam etmektedir.

Kanun koyucunun Bazı durumlarda özel hukuk tüzel kişiliği olarak yapılandırdığı kurumlara kamu kurumu niteliği tanıdığı, ancak bunu kuruluş yasasında ayrıca belirtme gereği duyduğu da bir gerçektir. Örneğin, 25 Haziran 2003 tarih ve 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 1’nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre, Türkiye İş Kurumu, “Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının ilgili kuruluşu olup, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliği haiz, İdarî ve malî bakımdan özerk bir kamu kurumudur”. Ancak, OSB hakkındaki kanunda bu kurumun bir kamu kurumu olduğuna dair belirtmede bulunmamakta, aksine, kuruluş amacının daha ziyade sanayi alanındaki üretime dayalı serbest ticari faaliyetin organizesine yönelik özel hukuk hükümlerine tabi bir kuruluş yaratıldığı anlaşılmaktadır. Elbette ki her özel hukuk tüzel kişiliğinin faaliyet alanının sonuçta insan yaşamını dolayısı ile toplumu ilgilendirmesi oranında kamusal yanı olması da tartışmasızdır. Ancak kamusal her faaliyet ve organizasyonunda kamu hukuku kural ve ilkelerine tabi olacağı söylenemez. "Genel kurul toplama hakkını elde eden OSB’lerin özel hukuk tüzel kişisi olduğu ve işleyişin özel hukuk hükümlerine göre yürütüleceği, OSB organlarının işleyişinin Türk Ticaret Kanununun ilgili hükümleri doğrultusunda gerçekleşeceği konusunda duraksama bulunmamaktadır" (Yrd.Doç.Dr. Nusret İlker ÇOLAK, 'Organize Sanayi Bölgelerinin Hukuki Niteliği ve Kamulaştırma Yetkisi Hukuk Ekonomi ve Siyasal Bilimler Aylık İnternet Dergisi’, Haziran, 2005, S. 40, paragraf 38.)

Yukarıdaki açıklamalara göre, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu düşünülmektedir.” demek suretiyle 2247 sayılı Yasa’nın 10. ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi’ne gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü’nün, Serdar ÖZGÜLDÜR’ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT’un katılımlarıyla yapılan 3.3.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa’nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı Muratlı Islah Organize Sanayi Bölgesi Bölge Müdürlüğü vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı’nca, 10. ve 13. maddelerinde öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Selim Şamil KAYNAK’ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca

görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Tekirdağ İli, Muratlı İlçesi, Aşağısevindikli Köyü F19d01c4a pafta 2439 parsel sayılı taşınmazın "önerilen alan sınırları içerisinden çıkarılması" yönünde Muratlı Islah Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanlığı'nın 31/12/2012 tarih ve 23 sayılı kararı ile bu kararın onaylanmasına dönük Muratlı Islah Organize Sanayi Bölgesi Müteşebbis Heyet Başkanlığı'nın 31/12/2012 tarih ve 13 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14. maddesinde 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu hükümlerinin saklı olduğu belirtilmiş; Değiştirilen, Eklenen ve Yürürlükten Kaldırılan Hükümler başlıklı 85. maddesinin h bendinde, «…12.4.2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 4 üncü maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yürürlüğe giren mevzii imar plânına göre arazi kullanımı, yapı ve tesislerinin projelendirilmesi, inşası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler ile işyeri açma ve çalışma ruhsatları OSB tarafından verilir ve denetlenir. İşyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesi sırasında işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin harçlar, OSB tarafından tahsil edilerek ilgili belediye veya il özel idaresi hesabına yatırılır…»,

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 4.maddesinin altıncı fıkrasında "(Değişik fıkra: 3/7/2005-5393/85 md.) Yürürlüğe giren (…) imar planına göre arazi kullanımı, yapı ve tesislerinin projelendirilmesi, inşası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler ile işyeri açma ve çalışma ruhsatları OSB tarafından verilir ve denetlenir, İşyeri açma ve çalışma ruhsatın verilmesi sırasında işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin harçlar, OSB tarafından tahsil edilerek ilgili belediye veya il özel idaresi hesabına yatırılır."

5. maddesinde - "(Değişik: 4/7/2012-6353/20 md.) OSB, müteşebbis heyetin başvurusu üzerine Bakanlıkça verilen kamu yararı kararı ve sınırları belirlenmiş yetki çerçevesinde kamulaştırma işlemleri yapabilen veya yaptırabilen bir özel hukuk tüzel kişiliğidir.

Arazinin mülkiyetinin edinilmesinde yapılan masraflar ile arazi bedeli ödeme yükümlülüğü OSB tüzel kişiliğine aittir." hükmü yer almakta olup, 12.04.2000 günlü, 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu'nun, 04.07.2012 günlü, 6353 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 20.maddesiyle değiştirilen 5.maddesinin Anayasa'ya aykırılığı iddiasıyla Danıştay Altıncı Dairesi tarafından yapılan itiraz başvurusu üzerine, Anayasa Mahkemesi 31.10.2013 gün, E:2013/49, K:2013/125 sayılı kararı ile özetle; 04.07.2012 günlü, 6353 sayılı Kanun'un 20.maddesiyle değiştirilen 5.maddesinin birinci fıkrasında yer alan ''… yapabilen veya … '' sözcüklerinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline karar vermiştir.

8. maddesinde - "Yönetim kurulu, müteşebbis heyetin en az dördü kendi üyeleri arasından olmak üzere seçeceği beş asıl, beş yedek üyeden oluşur. Yönetim kurulu üyeleri iki yıl için seçilir.

Yönetim kurulu üyeleri kendi aralarında bir başkan ve bir başkanvekili seçerler. Yönetim kurulu en az ayda iki defa toplanır ve toplantı salt çoğunluk ile yapılır. Geçerli bir mazereti olmadan üst üste yapılan üç toplantıya veya mazereti olsa dahi altı ay içinde yapılan toplantıların en az yarısına katılmayan üyeler üyelikten çekilmiş sayılırlar. Kararlar salt çoğunlukla verilir. Oyların eşitliği halinde başkanın oyuna itibar edilir.

Yönetim kurulu; kanun, yönetmelik, kuruluş protokolü ve benzeri düzenlemeler ile müteşebbis heyetin kararları çerçevesinde OSB'nin sevk ve idaresini yürütmekle görevlidir." hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, Muratlı Islah Organize Sanayi Bölgesi'nin özel hukuk tüzel kişiliğine sahip olduğu ve özel hukuk tüzel kişilerince tesis edilen işlemlerin yargısal denetiminin adli yargı yerlerince yapılacağının açık olduğu gözetildiğinde, Tekirdağ İli, Muratlı İlçesi, Aşağısevindikli Köyü F19d01c4a pafta 2439 parsel sayılı taşınmazın "önerilen alan sınırları içerisinden çıkarılması" yolunda tesis edilen işlemin yargısal denetiminin de adli yargı yerine ait olduğu açıktır.

Açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile, davalı Muratlı Islah Organize Sanayi Bölgesi Bölge Müdürlüğü vekilinin görev itirazının Tekirdağ İdare Mahkemesince reddine ilişkin kararın kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, davalı Muratlı Islah Organize Sanayi Bölgesi Bölge Müdürlüğü vekilinin GÖREV İTİRAZININ REDDİNE İLİŞKİN Tekirdağ İdare Mahkemesi'nin

19.07.2013 gün ve E:2013/577 sayılı KARARININ KALDIRILMASINA, 3.3.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Sıddık
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	YILDIZ

Üye	Üye	Üye
Nurdane	Ayhan	Mehmet
TOPUZ	AKARSU	AKBULUT